

XÂY DỰNG VÀ PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA ĐỘI NGŨ DOANH NHÂN, DOANH NGHIỆP TRONG THỜI KỲ HỘI NHẬP VÀ PHÁT TRIỂN

TRƯƠNG VĂN HÀ

Ban Dân vận Tỉnh ủy Quảng Bình

Quảng Bình hiện nay có trên 4.562 doanh nghiệp với tổng số vốn đăng ký hoạt động với hơn 23.570 tỷ đồng (tăng 1.624 doanh nghiệp và 9.565 tỷ đồng so với cùng kỳ năm 2011). Sau gần 5 năm thực hiện Nghị quyết số 09-NQ/TW ngày 9/12/2011 của Bộ Chính trị về xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân Việt Nam trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế, các cấp, các ngành ở đây đã nhận thức rõ hơn về vai trò, vị trí của đội ngũ doanh nhân trong sự nghiệp đổi mới. Từ đó ngày càng quan tâm hơn đến sự phát triển của doanh nghiệp và đội ngũ doanh nhân, gắn với thực hiện các chính sách phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh nhà.

Đổi mới từ nhận thức

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng khẳng định: doanh nhân là một bộ phận của khối đại đoàn kết toàn dân tộc và “Công - thương cứu quốc đoàn” - tổ chức của giới doanh nhân là một thành viên của hệ thống chính trị của đất nước - thành viên của Mặt trận Việt Minh. Nghị quyết số 09-NQ/TW của Bộ Chính trị đã xác định: “Xây dựng đội ngũ doanh nhân lớn mạnh là trách nhiệm của Đảng, của cả hệ thống chính trị”. Trong Hiến pháp năm 2013 của nước ta cũng đã chính thức công nhận doanh nhân là một tầng lớp xã hội trong liên minh công - nông - trí - doanh.

Quán triệt tinh thần chỉ đạo trong Nghị quyết số 09-NQ/TW của Bộ Chính trị, Ban Thường vụ Tỉnh ủy Quảng Bình đã kịp thời ban hành Kế hoạch số 31-KH/TU ngày 12/3/2012 và Chương trình hành động số 13-

CTr/TU ngày 17/5/2012 để triển khai thực hiện Nghị quyết, đồng thời tích cực chỉ đạo các cấp, các ngành trong hệ thống chính trị quán triệt và triển khai thực hiện Nghị quyết, gắn với thực hiện nhiệm vụ chính trị được giao. Việc học tập, quán triệt các nội dung của Nghị quyết và Chương trình hành động của Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã được các cấp, các ngành từ tỉnh đến cơ sở quan tâm thực hiện kịp thời, với tỷ lệ đảng viên, đoàn viên, hội viên các đoàn thể chính trị - xã hội và công nhân lao động trong các doanh nghiệp đạt khá. Trong đó, riêng Đảng bộ Khối Doanh nghiệp tỉnh Quảng Bình có 92% đảng viên tham gia, ở các đơn vị doanh nghiệp có tổ chức đảng trực thuộc, có trên 80% người lao động tham gia. Hội Doanh nghiệp tỉnh đã chủ động tổ chức quán triệt Nghị quyết cho 240 doanh nhân trên địa bàn, đồng thời phối hợp với Đảng ủy Khối Doanh nghiệp tỉnh, Sở Kế hoạch và Đầu tư, Trường Đại học Quảng Bình tổ chức được 19 lớp tập huấn, bồi dưỡng kiến thức quản trị doanh nghiệp, gắn với quán triệt, học tập Nghị quyết của Bộ Chính trị, thu hút đông đảo đội ngũ doanh nhân và những nhà quản trị doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh tham gia.

Qua việc học tập, quán triệt và triển khai thực hiện Nghị quyết của Bộ Chính trị, nhận thức, trách nhiệm của các cấp, các ngành ở Quảng Bình trong việc xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân trong thời kỳ mới đã thực sự có nhiều chuyển biến. Cả 8/8 huyện, thành ủy, thị ủy và Đảng ủy Khối Doanh nghiệp tỉnh đã kịp thời ban hành chương trình, kế hoạch hành động, hoặc văn

bản lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện các nhiệm vụ và giải pháp để xây dựng và phát huy vai trò đội ngũ doanh nhân. Trong đó, riêng UBND tỉnh Quảng Bình đã có Quyết định số 1686/QĐ-UBND ngày 26/7/2012 về việc ban hành Kế hoạch thực hiện Nghị quyết, tập trung chỉ đạo các sở, ban, ngành, các huyện, thành phố, thị xã triển khai đồng bộ các giải pháp để xây dựng, phát huy vai trò đội ngũ doanh nhân và hỗ trợ, tạo điều kiện cho cộng đồng doanh nghiệp tỉnh nhà ngày càng phát triển.

Để góp phần lãnh đạo, chỉ đạo việc thực hiện Nghị quyết của Bộ Chính trị ngày càng phát huy hiệu quả, công tác xây dựng tổ chức đảng, các đoàn thể chính trị - xã hội trong các doanh nghiệp đã được Ban Thường vụ Tỉnh ủy, các huyện, thành ủy, thị ủy và Đảng ủy Khối Doanh nghiệp tỉnh thường xuyên quan tâm chỉ đạo. Đến nay, số doanh nghiệp có tổ chức đảng đã tăng lên 102 đơn vị, với 3.758 đảng viên. Nhiều doanh nghiệp có tổ chức công đoàn và đoàn thanh niên.

...Đến đổi mới hành động

Cùng với việc ban hành nhiều chính sách, như có các giải pháp hỗ trợ về vay vốn, cho thuê đất với các chính sách ưu đãi về thuế, hỗ trợ trong công tác giải phóng mặt bằng và xây dựng hoàn thiện hệ thống cơ sở vật chất phục vụ cho các công trình, dự án nhằm “trái tâm đồ” để thu hút các doanh nghiệp trong và ngoài nước tham gia, ngày 3/8/2016, UBND tỉnh Quảng Bình đã ban hành Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết số 35/NQ-CP ngày 16/5/2016 của Chính phủ về hỗ trợ và phát triển doanh nghiệp đến năm 2020. Trong đó Quảng Bình sẽ tiếp tục có nhiều giải pháp nhằm tiếp tục hỗ trợ các doanh nghiệp trên địa bàn ổn định và phát triển. Để xây dựng và hoàn thiện thể chế kinh tế, tạo môi trường đầu tư

Công ty TNHH Tập đoàn Sơn Hải trên công trường nâng cấp đường Hồ Chí Minh qua Tây Nguyên

Ảnh: TL

kinh doanh thuận lợi cho doanh nghiệp, Chương trình tập trung vào các nội dung đảm bảo để phát triển kinh tế - xã hội và an ninh - quốc phòng, trong đó phát triển công nghiệp trở thành ngành trọng điểm mang tính động lực thúc đẩy sự nền kinh tế; phát triển mạnh các loại hình dịch vụ, đưa du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn của tỉnh.

Để thực hiện những giải pháp kể trên, Chương trình hành động của UBND tỉnh Quảng Bình đưa ra yêu cầu các cấp, các ngành, nhất là đối với các sở, ban, ngành thường xuyên có quan hệ trực tiếp với hoạt động cộng đồng doanh nghiệp và đội ngũ doanh nhân cần đẩy mạnh cải cách hành chính theo hướng phát huy vai trò tích cực của chính quyền điện tử gắn với dịch vụ hành chính công, lấy hiệu quả phục vụ, sự hài lòng của người dân và doanh nghiệp làm thước đo; doanh nghiệp là đối tượng phục vụ, tạo thuận lợi cho doanh nghiệp đầu tư, kinh doanh là tạo động lực cho kinh tế phát triển; cải thiện môi trường kinh doanh theo hướng thuận lợi, an toàn và thân thiện, bảo đảm quyền bình đẳng cho tất cả các doanh nghiệp, không phân biệt loại hình, quy mô, thành phần kinh tế trong cơ hội tiếp cận các nguồn lực như vốn, tài nguyên, đất đai... và đầu tư kinh doanh; công tác thanh tra, kiểm tra,

giám sát cần bảo đảm mục tiêu ngăn chặn, phát hiện và xử lý vi phạm, đồng thời hỗ trợ, hướng dẫn doanh nghiệp tuân thủ các quy định của pháp luật,...

Đối với cộng đồng doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh, bên cạnh việc triển khai kịp thời các chính sách tiền tệ, ưu đãi tín dụng, chính sách cho thuê đất, chính sách miễn giảm thuế, cơ cấu lại các khoản nợ của doanh nghiệp, thời gian qua, lãnh đạo tỉnh Quảng Bình đã tổ chức nhiều hoạt động gặp gỡ, đối thoại với doanh nghiệp, doanh nhân, qua đó lắng nghe, tiếp thu những đề xuất, kiến nghị của đại diện các doanh nghiệp, doanh nhân để tìm cách hỗ trợ tháo gỡ khó khăn, vướng mắc, tạo động lực, khuyến khích doanh nghiệp, doanh nhân thi đua sản xuất kinh doanh, cũng như đóng góp tích cực vào các hoạt động an sinh xã hội trên địa bàn. Đặc biệt, vào dịp 13 tháng 10 kỷ niệm Ngày Doanh nhân Việt Nam hàng năm, UBND tỉnh đã tổ chức gặp mặt các doanh nhân trên địa bàn tỉnh nhằm động viên cộng đồng doanh nghiệp vượt qua khó khăn, phấn đấu hoàn thành tốt nhiệm vụ sản xuất kinh doanh. Đây là hoạt động rất có ý nghĩa, thể hiện sự ghi nhận, đánh giá cao về vai trò, vị thế và những đóng góp quan trọng của đội ngũ doanh nhân trong xã hội ngày nay. Khi cộng đồng doanh nghiệp và đội ngũ doanh nhân thực sự gặp khó khăn trong sản xuất, kinh doanh, tỉnh cũng đã kịp thời có các giải pháp cụ thể để hỗ trợ các doanh nghiệp tháo gỡ khó khăn, tiếp tục phát triển sản xuất, kinh doanh.

Với vai trò là cầu nối giữa doanh nghiệp với các cơ quan quản lý nhà nước, những năm qua, Hội Doanh nghiệp tỉnh Quảng Bình đã tổ chức nhiều hoạt động thiết thực, như đại diện, bảo vệ quyền lợi doanh nghiệp hội viên; đã tăng cường đi cơ sở nắm bắt tình hình, tập hợp các ý kiến, kiến nghị của doanh nghiệp để phản ánh lên HĐND, UBND tỉnh, các ngành, các cấp nhằm có biện pháp hỗ trợ, tháo gỡ, giúp cho doanh nghiệp phát triển sản xuất, kinh doanh, ổn định đời sống người lao động. Bên cạnh đó, Hội Doanh nghiệp tỉnh đã phối hợp

với các cấp, các ngành tổ chức các khóa đào tạo, bồi dưỡng quản trị doanh nghiệp, góp phần hỗ trợ cộng đồng doanh nghiệp hoạt động ngày càng tốt hơn.

Một số kết quả đáng ghi nhận

Thời gian qua do tác động của các yếu tố khác quan, mặc dù điều kiện sản xuất, kinh doanh còn gặp nhiều thách thức, nhưng nhờ kịp thời triển khai thực hiện đồng bộ, toàn diện Nghị quyết số 09-NQ/TW của Bộ Chính trị, bằng nhiều giải pháp lãnh đạo, chỉ đạo cụ thể, cũng như sự quan tâm, hỗ trợ kịp thời của tỉnh, cùng với sự nỗ lực, quyết tâm cao của đội ngũ doanh nhân, cộng đồng doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh đã chủ động khắc phục khó khăn, tái cơ cấu lại bộ máy và tổ chức, nhằm duy trì và mở rộng sản xuất, kinh doanh.

Hàng năm, xuất hiện ngày càng nhiều doanh nghiệp hoạt động kinh doanh có hiệu quả, giải quyết việc làm cho gần 50.000 lao động với mức thu nhập bình quân ngày càng được cải thiện (riêng các doanh nghiệp có tổ chức đảng đạt bình quân từ 4,2-4,8 triệu đồng). Đặc biệt, khu vực doanh nghiệp tư nhân đã và đang giữ vai trò quan trọng trong phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh, góp phần tăng kim ngạch xuất khẩu, thu ngân sách, tạo việc làm, góp phần xóa đói, giảm nghèo trên địa bàn.

Nhiều doanh nghiệp hoạt động sản xuất, kinh doanh rất hiệu quả, hoàn thành vượt mức kế hoạch nộp ngân sách nhà nước. Một điều đáng ghi nhận, số doanh nghiệp hoạt động hiệu quả thời gian qua cũng chính là những doanh nghiệp có tổ chức đảng, tổ chức công đoàn. Sự phát triển và thành công của các doanh nghiệp tiêu biểu ở Quảng Bình kể trên đều gắn với vai trò quan trọng và quyết định của đội ngũ những doanh nhân cụ thể, vừa có “tâm”, vừa có “tài”, đã được giới doanh nhân trong tỉnh và cả nước công nhận.

Không chỉ phát triển và tạo được vị thế trên địa bàn tỉnh nhà, nhiều doanh nghiệp, sản phẩm của doanh nhân Quảng Bình đã khẳng định được thương hiệu trên thị trường cả nước và bước đầu tìm được chỗ đứng trên thị trường

quốc tế. Những năm qua, nhiều doanh nghiệp, doanh nhân Quảng Bình đã được ghi nhận, tôn vinh bằng các danh hiệu, giải thưởng uy tín như: Cờ thi đua xuất sắc của Chính phủ, Bằng khen của Thủ tướng Chính phủ, Cúp Thánh Gióng, Giải thưởng Sao Vàng Đất Việt, Doanh nghiệp, doanh nhân vì cộng đồng, Doanh nhân Việt Nam tiêu biểu, Giải thưởng “Bông hồng vàng”, Giải thưởng “Doanh nghiệp văn hóa”,...

Cùng với việc nỗ lực vượt khó, tích cực, chủ động tìm hướng đi mới để phát triển sản xuất kinh doanh, tăng doanh thu, lợi nhuận, cộng đồng doanh nghiệp, doanh nhân Quảng Bình cũng luôn chú trọng đến các hoạt động an sinh xã hội. Không chỉ trực tiếp tạo việc làm cho hàng chục ngàn lao động, doanh nhân Quảng Bình còn là lực lượng tiên phong trong các hoạt động vì cộng đồng. Chỉ tính từ năm 2012 đến nay, đội ngũ doanh nhân và cộng đồng doanh nghiệp tỉnh Quảng Bình đã huy động được hàng chục tỷ đồng ủng hộ các hoạt động xã hội, từ thiện. Riêng các doanh nghiệp có tổ chức đảng đã đóng góp xây dựng được 243 ngôi nhà tình nghĩa với tổng trị giá gần 10 tỷ đồng; nhận chăm sóc, phụng dưỡng 5 bà mẹ Việt Nam anh hùng,...

Bên cạnh những kết quả tích cực, quá trình xây dựng, phát triển đội ngũ doanh nhân Quảng Bình cũng còn bộc lộ những khó khăn, thử thách. Phần lớn doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh có quy mô vừa và nhỏ, năng lực cạnh tranh có mặt còn hạn chế, phát triển thiếu bền vững, chủ yếu hoạt động trong các lĩnh vực xây dựng cơ bản, dịch vụ. Doanh nghiệp hoạt động sản xuất, chế biến để nâng cao giá trị thặng dư còn ít. Đội ngũ doanh nhân trên địa bàn vẫn còn có mặt hạn chế về năng lực, kinh nghiệm quản trị doanh nghiệp, khả năng tiếp cận vốn, mở rộng thị trường, quảng bá sản phẩm còn có mặt chưa đạt so với yêu cầu; một bộ phận chủ yếu điều hành doanh nghiệp theo kinh nghiệm, chưa có nhiều hiểu biết về môi trường pháp lý trong kinh doanh, như đối với các lĩnh vực, ngành nghề kinh doanh có điều kiện, về quản lý thuế, về sở hữu trí tuệ,... Do đó, việc nâng cao chất

lượng mọi mặt và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân gặp không ít khó khăn và luôn là nhiệm vụ then chốt đòi hỏi sự lãnh đạo, chỉ đạo quyết tâm và toàn diện của các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền các cấp, của tổ chức Hội Doanh nghiệp tỉnh và bản thân cá nhân mỗi doanh nhân trong thời kỳ mới.

Một số giải pháp chủ yếu

Quảng Bình hiện đang là một địa phương có nhiều tiềm năng phát triển, nhất là những tiềm năng, thế mạnh để phát triển công nghiệp, du lịch, dịch vụ. Tỉnh đã xác định rõ hướng phát triển đi lên của nền kinh tế, đó là đưa công nghiệp trở thành ngành kinh tế trọng điểm, du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn và từng bước tạo nền tảng quan trọng để phát triển nhanh và bền vững trong giai đoạn tới. Đây vừa là cơ hội, đồng thời vừa là thách thức đối với doanh nhân, doanh nghiệp tỉnh nhà. Làm thế nào để vừa giữ được vị thế trên “sân nhà” khi được tạo điều kiện thuận lợi để khai thác, đánh thức và sử dụng tiềm năng của quê hương, vừa phải “mang chuông đi đánh xứ người” tạo được “tiếng vang” để hội nhập và phát triển là những vấn đề đặt ra đối với đội ngũ doanh nhân và cộng đồng doanh nghiệp tỉnh Quảng Bình.

Báo cáo Chính trị Đại hội Đảng bộ tỉnh Quảng Bình lần thứ XVI cũng đã đánh giá cao vai trò của đội ngũ doanh nhân và tạo điều kiện để doanh nghiệp, doanh nhân phát triển, góp phần xây dựng quê hương phát triển nhanh và bền vững. Hầu hết các chương trình trọng tâm, các khâu đột phá mà Đại hội đề ra đều có liên quan trực tiếp đến đội ngũ doanh nhân và cộng đồng doanh nghiệp. Do đó, việc chăm lo xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân ngày càng lớn mạnh trở thành một nhiệm vụ quan trọng của cả hệ thống chính trị tỉnh Quảng Bình, đúng như tinh thần của Nghị quyết số 09-NQ/TW của Bộ Chính trị đã đề ra. Từ cơ sở nhận thức như trên, để xây dựng đội ngũ doanh nhân Quảng Bình đáp ứng yêu cầu hiện nay, cần tập trung vào một số giải pháp cơ bản sau:

Thứ nhất, Ban Thường vụ Tỉnh ủy tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo hệ thống chính trị trong tỉnh tiếp tục quán triệt và tổ chức thực hiện có hiệu quả Nghị quyết số 09-NQ/TW của Bộ Chính trị trong tình hình mới. Trong đó, phải kịp thời bổ sung, hoàn thiện các nhiệm vụ và giải pháp chủ yếu để thực hiện có hiệu quả việc xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân, hỗ trợ, khuyến khích, tạo điều kiện cho cộng đồng doanh nghiệp trong tỉnh ngày càng phát triển. Tiếp tục cải thiện môi trường đầu tư để khuyến khích và thu hút thực sự thêm nhiều doanh nghiệp mạnh trong và ngoài nước đến đầu tư tại Quảng Bình.

Thứ hai, Tạo điều kiện để phát triển một số doanh nghiệp quy mô lớn của tỉnh. Trong đó cần tập trung để xây dựng những thương hiệu thực sự biết phát huy những tiềm năng, lợi thế của Quảng Bình, thể hiện năng lực cạnh tranh của quốc gia và doanh nhân tâm cỡ khu vực, nhất là các doanh nghiệp có thể mạnh về xây dựng cơ bản, hoạt động trên lĩnh vực du lịch, sản xuất xi măng, phân bón,... Cần tiếp tục thực hiện các chính sách hỗ trợ thích hợp đối với những doanh nghiệp có năng lực cạnh tranh trên thị trường trong nước và khu vực (như tạo điều kiện về nguồn vốn, đất đai, khoa học - công nghệ, xây dựng thương hiệu,...). Làm tốt việc quy hoạch, phát triển những cụm công nghiệp, khu công nghiệp, hoạt động xúc tiến thương mại trong và ngoài nước, quảng bá thương hiệu, tạo điều kiện cho các doanh nghiệp mở rộng ảnh hưởng của mình.

Thứ ba, Chú trọng xây dựng văn hóa doanh nhân trong thời kỳ mới, vừa hiện đại, vừa đậm đà bản sắc dân tộc và bản sắc truyền thống của quê hương. Đây là một trong những nội dung quan trọng để xây dựng đội ngũ doanh nhân Quảng Bình chuyên nghiệp, có chất lượng; có năng lực lãnh đạo, quản lý; có đạo đức tốt, biết quan tâm đến đời sống vật chất, tinh thần của người lao động, cũng như vì sự phát triển, vì lợi ích của cộng đồng và toàn xã hội. Tiếp tục làm tốt hoạt động tôn vinh những doanh nhân có nhiều thành tích, đóng góp, tạo điều kiện

cho họ tham gia ngày càng hiệu quả vào sự kinh tế - xã hội của tỉnh nhà.

Thứ tư, Thường xuyên quan tâm làm tốt công tác đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ doanh nhân về mọi mặt. Trong điều kiện hội nhập và toàn cầu hóa hiện nay, đội ngũ doanh nhân phải được đào tạo một cách bài bản, phải được tuyển chọn từ những người có năng khiếu, có triển vọng và có ham muốn trở thành những doanh nhân thành đạt, có khát vọng làm giàu.

Thứ năm, Tiếp tục quan tâm chỉ đạo phát triển các hiệp hội doanh nghiệp, hiệp hội ngành nghề, mà trước hết là nâng cao hiệu quả hoạt động của Hội Doanh nghiệp tỉnh. Thời gian tới, cần khuyến khích thành lập các hiệp hội doanh nghiệp, ngành nghề, các câu lạc bộ doanh nhân, thông qua đó, các doanh nhân tỉnh nhà có điều kiện trao đổi, liên kết, hỗ trợ nhau, đồng thời trở thành cầu nối, là đại diện của doanh nhân, bảo vệ lợi ích hợp pháp của doanh nhân.

Hiện nay đất nước ta đang đứng trước yêu cầu hội nhập, đặc biệt là hội nhập vào khu vực ASEAN, hội nhập các hiệp định thương mại tự do như TPP, EVFTA,... và các hiệp định thương mại tự do khác. Điều đó vừa là cơ hội, nhưng cũng trở thành những thách thức rất lớn đối với các doanh nghiệp, trong đó có cộng đồng doanh nghiệp ở tỉnh Quảng Bình, là làm thế nào để vươn tới chuẩn mực khu vực, quốc tế để có thể lớn lên được và có thể kết nối được với các chuỗi giá trị toàn cầu.

Xu thế hội nhập khu vực và quốc tế đòi hỏi doanh nghiệp phải được quản trị, điều hành theo hướng ngày càng hiện đại, trong đó không thể không đề cao việc ứng dụng khoa học và công nghệ cao, tăng hàm lượng chất xám trong quản lý, điều hành và trong tổ chức sản xuất, kinh doanh. Điều đó đã đặt ra đòi hỏi đội ngũ doanh nhân phải thực sự là những “ông chủ” không chỉ có tiền, có tài, mà còn phải có “tâm” và có “tầm” trong xã hội. Đó cũng chính là xu hướng trong thời kỳ hội nhập và phát triển mà đội ngũ doanh nhân Quảng Bình cần phải quyết tâm hướng đến ■